

ריכוז ממצאי הזירה המקוונת

עבור השאלה הראשונה

שאלת השיתוף

איזה מידע חסר לך על צעירים בישראל?
במהלך חודש יולי נקיים שני מפגשי שיתוף עם צעירים וצעירות בנושאים הקשורים לתכנית הלאומית. לקראת מפגשים אלו, נשמח לשמוע ממך - איזה מידע וזוויות מבט חסרות למערכות השונות בבואן לקבל החלטות בתחום הצעירים? איזה סוג של מידע אודות צעירים היית שמח לקבל / להכיר?
השאלה בקישור - <https://young-adults.shituf.net/he/node/1427>, והייתה פתוחה למענה בין התאריכים 19.06.18 – 25.07.18.

תשובות ונושאים שעלו

- מעורבות חברתית, השתתפות אזרחית, קהילתיות ושייכות
- מידע שיש בו עניין:
 - איך מאופיין הקשר עם קהילה גאוגרפית בקרב צעירים, ואיך עם קהילות פונקציונליות שלא על בסיס קרבה גיאוגרפית?
 - מה הגורמים לירידה בהשתתפות האזרחית של צעירים בישראל לעומת שנים עברו?
 - הצעה לאיסוף הנתונים: בטווח הקצר סקר יכול להיות פתרון טוב. שכשנדע יותר טוב מה הסיבות נוכל לגבש פתרונות אפקטיביים ורלוונטיים יותר. מעבר לזה, מומלץ להשקיע במחקר איכותני, העשוי לתת הסברים מעמיקים יותר.
 - מה יגרום לצעירים וצעירות לרצות להיות יותר מעורבים אזרחית / קהילתית, ואיך זה יכול לקרות ברשות המקומית, ובפרט במרכז הצעירים?
 - מה מקומו של מרכז הצעירים כגורם שמסייע ביצירת אזרחים יותר מעורבים ופעילים בקהילה? האם צעירים וצעירות רואים את מרכז הצעירים ככזה? מה יגרום לצעירים וצעירות להגיע למרכז הצעירים, ולא רק בשביל לצרוך שירותים אלא גם בשביל פעילות וזמנות חברתית ואזרחית?
 - מה יגרום לצעירים להישאר בארץ בהקשר של תופעת בריחת המוחות (כולל נתונים השוואתיים)?
 - סקר של התאחדות הסטודנטים [בקישור](#)
 - גורמים משפיעים:
 - צעירים, בעיקר הורים, אומרים שתחושת השייכות לקהילה בה הם נמצאים מחזקת מאוד, קשה לוותר עליה אפילו בעד עבודה מפתה ותנאים טובים
 - צעירות וצעירים טרנסג'נדרים שיכולים להרשות לעצמם, ונמצאים בעמדות יחסית בכירות - או השיגו מלגות לימודים בשל היותם מצטיינים/ות - מעדיפים לעשות רילוקיישן לחו"ל בשל האקלים הלא מיטיב שיש בישראל כלפי הקהילה הטרנסית.

תהליך השיתוף של רשות הצעירים

להקשיב • להשתתף • להשפיע

- גם במפגשי השיתוף עולה שתחושת השייכות (שמתחזקת באמצעות הורות, משפחה, קהילה) היא המפתח להרבה מאוד נושאים שלכאורה נראים שונים, ותחושת אי-השייכות מאוד משמעותית בהחלטה לעזוב.

גיוון ואוכלוסיות ייחודיות:

- הודגשה החשיבות של נוכחות והשמעת קולות של צעירים וצעירות מאוכלוסיות מוחלשות במפגשי שיתוף, כגון נציגים/ות מהחברה הערבית, צעירים/ות עם נכויות וצעירים/ות המוגדרים ללא עורף משפחתי ע"י משרד הרווחה
- חשוב לדעת כיצד מתמודדים עם הכשרות מקצועיות ותעסוקה לצעירים בסיכון. כאן נמצא המפתח להצלחה וצריך להקדיש לזה מקום מרכזי בתכנית הלאומית.
- לשימוש המשרד: שקד מארץ עיר מציעה קשר לארגונים וצעירים מאוכלוסיות מוחלשות בנגב דרך יוזמת עובדים ביחד
- מידע שיש בו עניין:
 - המרכיב שמחזק את תחושת המסוגלות של צעירים וצעירות מהאוכלוסיות הללו: מה מעצים אותם? מה משפר אצלם את תחושת המסוגלות?
 - מה נעשה כיום ברמה ארצית וברשויות השונות לגבי צעירים וצעירות בסיכון?
 - מוצע להקים פורטל שמרכז את התכניות השונות הקיימות, כולל פירוט על הרשויות השונות והעמותות שמטפלות בצעירים בסיכון ואנשי קשר.

תחבורה והתניידות

- מידע שיש בו עניין:
 - אם, מתי ובאיזה תהליך מחשבתי צעירים מחליטים על רכישת רכב ראשון (ושני), ומלבד חיזוק רשת התחבורה הציבורית באופן כללי - מה יכול היה לצמצם את שיעור קניית הרכבים שלהם?
 - חשוב לתת רקע על שימוש בתחבורה ציבורית. בפרויקט צעירים נט מד ישראל נערך בדצמבר 2017 שעברה סקר על תחבורה ציבורית, ונמצא שאמצעי התחבורה השכיח ביותר בקרב צעירים/ות להגעה לעבודה הינו נהיגה ברכב פרטי. נשמח לנתונים נוספים בנושא.
 - מעניין לבחון כמה רישיון נהיגה הוא מקדם מוביליות חברתית. אם כן, שווה לבחון השתתפות של המדינה במימון רישיון נהיגה לצעירים מאוכלוסיות שחיות בעוני.

עצמאות כלכלית, לימודים והשכלה

- מידע שיש בו עניין:
 - עד כמה צעירים שחיים בעוני נמצאים בחובות? האם אלו חובות לחברת סלולר או חובות אחרים? כיצד הם מתמודדים עם החובות, ומה ההשלכות של החובות על חייהם (היכולת לעבוד, ללמוד, וכד')?
 - מחקרים ונתונים על סטודנטים המשלבים עבודה ולימודים
 - נתונים לגבי לימודים אקדמיים: מהם החסמים כיום להרשמה ללימודים אקדמיים ועד כמה הם קשורים לנושאים של עבודה במהלך הלימודים?

תהליך השיתוף של רשות הצעירים

להקשיב • להשתתף • להשפיע

- האם הבחירה בלימודים אקדמיים היא מובנת מאליה או נשקלת לעומק בקרב צעירים? ומה העמדות לגבי מסגרות לימוד אחרות (מהכשרה מקצועית ועד ללימודים במסגרת עצמית)?
- יש צעירים בשנות ה-30 לחייהם שלימודים אקדמיים חשובים להם, אך אין להם בגרות מלאה ולכן הם מוותרים מראש על לימודים. כדאי לחשוב על מסלול מקוצר להשלמת בגרות (קצר יותר ממכינה), יחד עם קורסי בסיס באקדמיה להתנסות.

הטמעת תפיסה במערכת

- פערי דורות במערכת: לא רק שהעולם של צעירים היום שונה מהעולם שהם הכירו כצעירים, אלא גם שהעולם ימשיך וישתנה במהירות. לכן יש צורך בהקשבה תמידית לצרכים המגוונים של צעירים וצעירות. ההקשבה מחייבת גם גמישות במענים. הדבר הכי חשוב שהמערכת צריכה הוא קודם כל לשחרר את הקיבעון המאפיין אותה.
- עיקר הקשב לא נתון בפערים שלדור אחד נראים מובנים מאליהם ולדור אחר נראים לא הגיוניים ולא פרקטיים. הדוגמה הקלאסית להתנגשות בין-דורית בין גופים ציבוריים לצהירים היא בצורת הפנייה - בעוד שגופים ציבוריים מורגלים לקבל פונים בפורמט של קבלת קהל ומסמכים דרך הפקס, זה נראה לא הגיוני לפנות זמן כדי להגיע למשרד ממשלתי, ופקס הוא מכשיר לא נגיש מבחינתם. שחרור הקיבעון טמון ביכולת להתעדכן, להתאים את השפה, את השלבים ואת האמצעים דרכם באים צעירים במגע עם רשויות שונות, משרדי ממשלה וגופים ציבוריים בכלל.

זיהוי מגמות עתידיות

- מידע שיש בו עניין:
 - האם היקף הקמת מסגרת משפחתית במגמת עליה או ירידה בגילאים המדוברים?
 - האם קיימת מגמה של עליה בצריכה מקוונת של שירותי השכלה ותעסוקה בקרב צעירים?
 - מה מוגדר כ"צורך" ע"י צעירים? האם קרבה למוקדי עניין/תרבות מהווה שיקול בתכנון הוצאה כספית?

השתתפו בדיון

- אלישע אלכסנדר, מעברים
- דליה כהן, חברה למתנ"סים
- ורד פרנק משעלי, מרכז צעירים באר שבע
- טל קוטנר, מנכ"ל עמותת זינוק לתעסוקה
- ליאור זלוף, צעירה
- מיכל אחרק ויין, רכזת קשרי קהילה
- מעין פדן, רכזת מדיניות אקדמית בהתאחדות הסטודנטים
- נתנאל מזא"ה, מנהל אגף מדע וקהילה, משרד המדע החלל והטכנולוגיה
- סמאח וותד, נטמד ישראל
- עדי טל כהן, מנהלת הפורום לקידום השירות לאומי האזרחי
- שקד אריאלי, מנהלת קשרי ארגונים ביוזמת עובדים ביחד, ארץעיר

**תהליך השיתוף
של רשות הצעירים**
להקשיב • להשתתף • להשפיע

המשרד לשוויון חברתי:

- אבי כהן- סקלי, מנכ"ל המשרד לשוויון חברתי
- אלישבע סבתו, מנהלת תחום בכירה צעירים
- אפרת בנימין, מנהלת תחום קהילות לצעירים ומנהיגות
- רועי לבנון, מנהל תחום אסטרטגיה ומדיניות

שיתופים:

- אור סרי, יועצת בכירה לתהליכי שיתוף
- ענת קבילי, יועצת בכירה לתהליכי שיתוף
- אילה הורוביץ, מנהלת מדיה דיגיטלית
- עדי שילינג-גלזר, רכזת תהליכי שיתוף

